

Bostadsmarknadens fördelningsfråga, eller ”till dem som har skall varda givet”

De senaste årens prisuppgång på småhus och bostadsrätter har i grunden ändrat spelreglerna på bostadsmarknaden. Priserna har stigit med i genomsnitt mellan 6 och 11 procent per år (vid vår låga inflations-takt) alltsedan prisuppgången tog fart på allvar 1997. Det placerar Sverige i en mittposition i EU:s prisökningsliga, där Irland, Nederländerna, Spanien och Storbritannien är de klart lysande stjärnorna. Sverige har dock just nu en av de högre tillväxttakterna i Europa.

Vi visar i ett nu avslutat EU-projekt (se t.ex. Bengt Turner & Zan Yang (2006) ”Security of Home Ownership – Using Equity or Benefiting From Low Debt?”, *European Journal of Housing Policy*, Vol. 6, No. 3, 279–296), där även Eva Andersson har ingått, att en så stadig prisuppgång får småhusen och bostadsrätterna att framstå som investeringsobjekt snarare än konsumtionsobjekt. Det leder till ekonomisk trygghet, men också till risker som kan följa av en plötslig prisnedgång.

I Stockholms stad såldes under det senaste året 1 600 småhus till ett genomsnittligt pris på 3,2 miljoner kr. Det priset representerade en prisuppgång på 10 procent, eller cirka 300 000 kr. Förvisso skattas en del av detta belopp bort, men merparten utgör en ren ”förmögenhetskick” som kan användas som den lycklige husägaren behagar.

I Pajala däremot, som ligger mycket långt från Stockholms förorter, var medelpriset 310 000 kr och det senaste årets prisuppgång 5 procent, vilket för övrigt bröt många års prisnedgång. Det motsvarar en ”förmögenhetskick” på 15 000 kr, eller en tjugondel av den i Stockholm.

Bostadsrätternas priser har utvecklats på ett likartat sätt. I Stockholms län steg bostadsrätternas överlåtelsepriser med cirka 15 procent upp till ett medianpris på drygt 1,1 miljoner kr. I Norrbottens län steg priserna med 50 procent – upp till ett medianpris på 105 000 kr.

Vad vill jag nu ha sagt med denna uppräknings siffror? Jo, att det skapar fördelningseffekter av det mest vilda slag, utan att det egentligen debatteras i Sverige. Vi skiljer oss här från många andra europeiska länder, där förmögenhetsupbyggnaden i den ägda bostaden är en viktig fråga för politikerna. Där talar man om risker och

Bostadsägande i attraktiva lägen. Havsnära miljö utanför Gävle. Foto: Bengt Turner

om hur förmögenheten i den ägda bostaden påverkar konsumtion och pensioneringsbeslut. I Sverige ser man i mångt och mycket fortfarande på förmögenhetstillväxten i bostaden som något slags monopolpengar, som inte påverkar konsumtion och välfärd. Situationen är dock på väg att ändras. Vi ser hur investeringsperspektivet blir allt viktigare; den ägda bostaden blir ett alternativ till börsen. Vi ser alltför unga hushåll som inte känner någon annan verklighet än den som kännetecknas av stadigt stigande bostadspriser.

Prisutvecklingen på bostadsmarknaden delar upp oss i vinnare och förlorare som aldrig förr. De regionala skillnaderna är redan berörda. Till detta kommer skillnader mellan nya och äldre bostadsägare. De äldre har redan – i en tidigare period – betalat av sina skulder, medan de nya småhusägarna står där med den fulla skuldbördan.

Två problem sticker särskilt mycket i ögonen. Den snabba prisutvecklingen på bostadsrätter driver på omvandlingen av hyresrätter i attraktiva lägen. Endast de som råkar bo i dessa attraktiva hyresrätter kan ta del av den förmögenhetskick som följer av en omvandling till bostadsrätt. Det är lotteri, men med grå och svarta inslag. Vinsten kan ofta uppgå till en miljon.

Det andra problemet är egentligen viktigare. Bostadsägandet i attraktiva lägen och i högprisorter är i Sverige starkt korrelerat till inkomsten. Vi liknar härvidlag vissa

---

länder i Nordeuropa, men inte länderna i Sydeuropa, där ägandet är mer spritt på olika inkomstklasser.

Prisuppgången på boendet förstärker därför den skeva inkomstfördelningen och gör skillnaden än större mellan dem som kan klara entrébiljetten till ägandet och dem som inte kan. Insider-outsiderproblematiken växer på detta sätt. Som många utländska studier visar; släktens förmögenhet kommer att spela allt större roll för hushållen i deras strävan att bli en insider. Ägandet blir alltmer ärftligt och det blir allt svårare för invandrare

och barn till hyresgäster att köpa en bostadsrätt eller småhus i de ekonomiskt starka delarna av Sverige.

Min slutsats, sett ur ett forskningsinstituts perspektiv: vi behöver mycket mera forskning om boendets fördelningseffekter. Det är inte bara en rättvisefråga, utan även ett effektivitetsproblem, eftersom växande insider-outsiderproblem minskar rörligheten på bostadsmarknaden och påverkar vår ekonomiska effektivitet.

Bengt Turner, IBF

Urbana studier i ny skepnad!

När detta skrivs i januari 2007 går IBF:s magisterprogram Urbana studier in på sin sista termin. Därmed avslutas också den första större undervisningsinsatsen i institutets eget namn. Urbana studier har funnits sedan läsåret 2003/04. På det stora hela bör man se denna satsning som mycket lyckad, låt vara att studentunderlag här i likhet med andra magisterkurser sjunkit det senaste året. Sammanlagt har omkring 40 studenter läst på Urbana studier sedan starten hösten 2003. En del av dem arbetar idag med frågor rörande planering, bostäder eller andra urbana ämnesområden, men man bör inte glömma bort att flera har rekryterats som doktorander till IBF och till andra forskningsmiljöer.

Urbana studier har främst kommit att tjäna två syften. I första hand har utbildningen fungerat som en kanal genom vilken IBF har kunnat förmedla sin sammantagna urbana forskningsprofil till intresserade studenter. Men satsningen har också fungerat som ett sammanhållande kitt kring vilket bostads- och urbanfrågor diskuterats mellan institutets olika discipliner.

Bologna-processen

Den har inte varit lätt att missa att det svenska universitetssystemet för närvarande genomgår en i grunden omfattande förändring i enlighet med strukturer som redan finns på andra håll inom EU. Den så kallade Bologna-processen innebär att den svenska universitetsvärlden skall anpassas till EU. Den grundläggande struktur som skall införas innebär en tydligare åtskillnad mellan undervisningens tre olika nivåer, samt en progression som länkar samma dessa. Tanken är att kommande studenter först skall genomgå en grundutbildning på tre år. Därefter kan man antas

till ett masterprogram, som sedan tar två år att slutföra. Universitetsutbildningen kan sedan avslutas med en forskarutbildning som tar fyra år att fullfölja. Bologna-processen innefattar även ett förändrat poängsystem, där de nuvarande poängen motsvarar 1,5 högskolepoäng. Att läsa på heltid under en termin kommer i framtiden att värderas till 30 högskolepoäng.

Vid Uppsalas samhällsvetenskapliga fakultet har man under hösten arbetat för att lansera tre olika masterprogram, med start hösten 2007; tre ämnesinriktade program i företagsekonomi, nationalekonomi samt statskunskap och internationella relationer, samt en fjärde allmän masterutbildning i samhällsvetenskap. I den senare samsas fakultetens olika ämnen om en gemensam utbildning, men med olika ämnesfördjupningar. Det är också inom denna ram som IBF och Urbana studier fått en plats. Man kan således söka till en masterutbildning i samhällsvetenskap med inriktning emot, till exempel, sociologi eller kulturgeografi, men man kan också välja en inriktning emot urbana frågor. Urbana studier som magisterutbildning kommer att försvinna, men återuppstå i ny skepnad inom ramen för detta program.

Nya Urbana studier

Den Bologna-anpassade masterutbildningen skall omfatta två års heltidsstudier, och med det nya poängsystemet värderas till 120 högskolepoäng. Dessa poäng delas upp så att varje inriktning disponerar över 30 poäng för så kallade kärnkurser, där inriktningens specifika karaktär behandlas. Till detta kommer sedan 30 poäng så kallade ”skill-kurser”, där man tänker sig en bredare utgångspunkt inom samhällsvetenskaplig teoribildning och metoder. 30 poäng utgörs av valfria kurser, där studenterna själva kan välja mellan andra

---

inriktningars kärnkurser eller mer djuplodande kurser inom den egna inriktningen. Programmet avslutas sedan med ett större uppsatsarbete som värderas till 30 högskolepoäng.

Urbana studier, som således är inordnat i detta paraplyprogram, är den enda av de erbjudna inriktningarna som inte utgår ifrån en akademisk disciplin, utan som istället har det akademiska disciplinöverskridandet som princip. Därigenom kan man säga att det nuvarande magisterprogrammet i Urbana studier får en värdig efterträdare. När vi har arbetat fram ett program för denna vår inriktning har just ämnesöverskridandet varit en ledstjärna för arbetet, och vårt syfte har varit att få fram kärnkurser som är tematiskt uppbyggda snarare än kurser som tar sin utgångspunkt i institutets olika ämnen. De fyra kärnkurserna som skall ingå i vår inriktning av programmet, om vardera 7,5 högskolepoäng, är Den moderna stadens födelse och utveckling, Staden och bostadsmarknaden, Den segregerade staden samt Den hållbara staden.

Det disciplinöverskridande har alltså varit ledstjärnan för utvecklandet av våra kärnkurser, men en ambition har även funnits att ge våra framtida studenter en möjlighet att fördjupa de ämnesmässiga kunskaperna inom ramen för programmet. Därför har vi även utvecklat fem urbana fördjupningskurser, om vardera 7,5 högskolepoäng, som var och en tar sin utgångspunkt i fem av institutets olika discipliner. Dessa kurser är Urban historia, Urban politik, Urban ekonomi, Urban sociologi samt Urban geografi. Dessa kurser kan studenterna välja att läsa som en del av det fria kursutbudet. Man kan till exempel tänka sig att en student med en grundexamen i kulturgeografi som väljer att läsa ett masterprogram i samhällsvetenskap med inriktning emot Urbana studier läser våra fyra kärnkurser och sedan väljer att läsa fördjupningskursen i Urban geografi som en del av det fria utrymmet.

Under arbetet med att utveckla Urbana studier från ett magisterprogram till ett masterprogram har vi även haft några pedagogiska utgångspunkter. Den kanske viktigaste av dessa har varit att utgå från den genom Bologna-processen tydligare uppdelningen av akademiska studier mellan olika nivåer och den progression som finns mellan dessa, och att därmed även klargöra det successivt ökande student-engagemanget som bör finnas i denna process. Urbana studier är en del i en masterutbildning och inom den bör

utbildningen kännetecknas av en hög delaktighet från studenterna. Detta har vi sedan försökt att omsätta i mer handfasta utgångspunkter där seminarier skall föredras framför föreläsningar, ett mer självständigt sökande efter adekvat litteratur framför strikta litteraturlistor, samt en mer problembaserad undervisning. Tanken är vidare att studenterna under hela undervisningen skall skriva promemorior och mindre uppsatser. Undervisningen i Urbana studier skall i görligaste mån utgå från ett aktivt växelspel mellan lärare och studenter.

Med Urbana studier som en integrerad del i ett större masterprogram hoppas vi i framtiden kunna attrahera nya studentgrupper, och på så vis kunna fortsätta vårt åtagande att "leverera" studenter med goda förkunskaper för arbete med urbana frågor.

Göran Rydén och Nils Hertting, IBF

Projektmedel till IBF

Vetenskapsrådet, 2.625.000 kronor, för perioden 2007–2009, till projektet "Politik för flyktingars bosättning i Sverige, Danmark och Norge". Projektledare: Bo Bengtsson, medarbetare: Karin Borevi, Statsvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet och Andreaz Strömngren.

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (FORMAS), 1.970.000 kronor, för perioden 2007–2009, till projektet "Att vara äldre och bo för sig själv: möjligheter och begränsningar i olika boendeformer". Projektledare: Eva Sandstedt, medarbetare: Clary Krekula, Gävle Högskola.

Verket för näringslivsutveckling (NUTEK), 1.000.000 kronor, för perioden 2007–2009, till projektet "Analys kring bostadsbyggande i storstadsregionerna". Projektledare: Bengt Turner, medarbetare: Rune Wigren och Zan Yang

Tjänsteläge

Tommy Berger har slutat som forskningsassistent den 31 december 2006 för att tillträda en tjänst som landstingsråd i Gävleborgs läns landsting.

Mattias Burell har slutat som forskarassistent i statsvetenskap vid IBF den 31 december 2006.

Gästforskare från USA

Ayse Pamuk, lektor i Urbana studier vid San Francisco State University har besökt IBF hösten 2006. Nedan skriver hon om sin vistelse och allt hon hunnit med under några intensiva veckor i Gävle:

Ayse Pamuk

Ayse Pamuk, author of *Mapping Global Cities: GIS Methods in Urban Analysis* (ESRI Press, 2006), and a tenured associate professor of urban studies at San Francisco State University (SFSU) returned to IBF as a visiting scholar after her first visit here as a new PhD and junior faculty eleven years ago — in the summer of 1995!

Professor Pamuk was on sabbatical leave from SFSU (fall 2006) and devoted part of her time to research and writing at IBF (August 24th through November 7th) and gathering data on immigrants, GIS shape files, and images of public housing estates from Paris, Amsterdam, and Stockholm. She also continues her visiting scholar appointment at University California at Berkeley's Institute of Urban and Regional Development.

During her visit at IBF, she initiated and led a research project using Geoswede data which resulted in a paper, titled "Residential segregation and immigrant clustering patterns in Europe: Spatial evidence from Paris, Amsterdam, and Stockholm" co-authored with Roger Andersson and Åsa BråmÅ (under review in *Urban Studies*). She presented this paper at the annual national conference of urban planning academics in the United States (ACSP) in Fort Worth, Texas (Nov. 9-12, 2006).

While based at IBF, she also did some travelling. She spent a week in Paris visiting the *Institut d'aménagement et d'urbanisme de la Region d'Ile-de-France* (IAURIF) and interviewing staff with expertise in GIS, demographics, and immigrant housing issues. She examined images of public housing estates from the suburbs of Paris at IAURIF's digital slide library.

While on sabbatical, she also completed editing a symposium proceedings document, titled "Global planning pedagogy: Innovative classroom approaches" for the *Journal of Planning Education and Research*. She began serving on the editorial board of a book, titled *The practice of local planning*, being published by the International City Management Association (ICMA) headquartered in Washington, DC. And she was a featured lunchtime speaker at the Public Policy Institute of California in San Francisco on "GIS in Public Policy Research".

She reports having a very productive and enjoyable time at IBF and is very grateful to everyone for creating a wonderful environment for housing researchers and for welcoming her to Sweden!
Ayse Pamuk

Gästforskare från Kina

Yan Ming, fil. dr. i sociologi, besökte IBF 9–14 oktober. Yan tog sin sociologexamen vid New York University. Hon har undervisat i ett flertal kurser i sociologi inklusive urbansociologi vid olika amerikanska universitet. Just nu arbetar hon som lektor i sociologi vid Institute of Sociology and Center for Social Policy Studies of the Chinese Academy of Social Sciences i Beijing, Kina. Hon har nyligen publicerat en bok – "A Discipline and a Time: Sociology in China" (utgiven på kinesiska av Qinghua University Press). Hon har skrivit rapporter om bostadsfrågor för regeringen i Kina. Just nu är hon involverad i ett etnografiskt projekt om centrala stadsdelar i Peking, där huvuddelen av de boende kan bli betrakade som på ett eller annat sätt utsatta

grupper, såsom äldre, arbetslösa och invandrare från landsbygden. Boendefrågorna är dominerande just nu eftersom bostadsområdena i centrala Beijing genomgår en rustning och modernisering i allmänhet inför de olympiska spelen, som kommer att hållas i Kina år 2008.

Yan Ming

Bostadsmötet i Gävle – och Ockelbo

Vi har tidigare rapporterat om Bostadsmötet i Gävle i augusti 2006 och om ett heldagsseminarium i Wij Trädgårdar, Ockelbo. Nedan skriver Eva Sandstedt, seminarieansvarig (tillsammans med Terry Hartig) och tillika nyinstallerad professor i sociologi, om seminariet:

Stadens natur

Ett udda inslag under Bostadsmötet 2006 var den session som varken handlade om bostadspolitik eller olika grupper av boende. För första gången var det utomhusmiljön som stod i fokus. Seminariet fick beteckningen *Stadens natur – formad för hållbarhet* och ägde rum i Wij Trädgårdar i Ockelbo. Det blev ett mycket inspirerande inslag i bostadsmötet, inte minst för den som drömmer om och kanske t.o.m. har ansvaret för renovering av alla miljonprogramsområden i landet. En god boendemiljö handlar inte bara om goda bostäder till rimliga priser utan också om stadslandskapet i vilket husen befinner sig – det vet varje villaägare.

Under seminariet presenterades forskning som visar att naturen, även en urban sådan, gynnar psykisk och

fysisk hälsa. Omfattande psykologiska experiment ger empiriskt stöd för att så är fallet. Frågan är hur denna viktiga resurs ska tas tillvara i staden. Med hjälp av verksamma landskapsarkitekter kunde flera exempel ges. Planering av stadens natur

kräver planering på olika nivåer. Bette Lundh Malmros, från Regionalplanerarna, har tänkt på hur man skall få en balans mellan grått, grönt och blått i Stockholmsregionen. Roland Gustavsson från SLU i Alnarp visade på hur boende tillsammans med arkitekter kan skapa en trivsam utemiljö i bostadsområden där vardagslivet äger rum.

Eva Sandstedt

Eva Sandstedt vid sin installationsföreläsning i Universitetshuset den 13 november 2006.

Gästforskare från Finland

Timo Kauppinen, lektor i sociologi vid Helsingfors universitet, besökte IBF 8–11 januari på inbjudan av professor Roger Andersson. Timo Kauppinen presenterade sin forskning vid ett seminarium den 9 januari. Han har nyligen publicerat en artikel i *Social Science Research* om "Neighbourhood

Timo Kauppinen

effects on secondary education and other outcomes in Helsinki", som också var namnet på seminariet vid IBF.

Gästforskare från Skottland

Maarten van Ham, kulturgeograf vid University of St Andrews, besökte IBF en vecka i december. Maarten har bl.a. skrivit "Job Access, Workplace Mobility and Occupational Achievement" och publicerat ett flertal artiklar i de ledande tidskrifterna inom bostads- och urbanforskningen såsom *Urban Studies*, *Environment and Planning, A* och *Housing Studies*. Han intresserar sig för mekanismerna bakom och konsekvenserna av flyttningar och migration samt grannskapseffekter och sambandet mellan bostaden och arbetet. Martin är något av en expert på longitudinella databaser i sin forskning. Han har arbetat i Nederländerna och Tyskland och finns numera i Storbritannien.

Maarten van Ham

Nyligen publicerat

Andersson, Catrine (2006) "Om queer feminitet och iscensättande av kön", *Kvinnovetenskaplig tidskrift* 27: 19–28.

Andersson, Eva & S. V. Subramanian (2006) "Explorations of neighbourhood and educational outcomes for young Swedes", *Urban Studies* 43: 2013–2025.

Bengtsson, Bo (2006) "Allmännyttan och partsintresset. Längs den svenska bostadspolitikens huvudspar", s. 98–132 i Sax, Ulrika (red.) *Familjebostäder. Flera kapitel i svensk bostadspolitik*. Stockholm: Stockholmia.

Berg, Lennart & Tommy Berger (2006) "The Q Theory and the Swedish Housing Market – An Empirical Test", *The Journal of Real Estate Finance and Economics* 33: 329–344.

Bråmås, Åsa (2006) "Så blir förorter svenskglesta", *Invandrare & Minoriteter* nr 4, s. 9–12.

Chen, Jie (2006) "China Real Estate Market Full of New Questions", *China Real Estate Market* No. 8 (in Chinese).

Enström Öst, Cecilia (2006) *Bostadsbidrag och trångboddhet. Har 1997 års bostadsbidragsreform förbättrat bostadssituationen för barnen?* Working Paper 2006:13. Stockholm: Institutet för Framtidsstudier.

Evans, Chris & Göran Rydén (2006) "Tankar om teknik, den svenska järnhanteringen och den brittiska industrialiseringen" i *Med Hammare och Fackla*, årsbok.

Franzén, Mats (2006) "Sport, historia och dekonstruktion". Recension av Murray G. Phillips (red.), *Deconstructing Sport History: A Postmodern Analysis*, *Idrottsforum.org* (webb-tidskrift).

Franzén, Mats (2006) Recension av R. Amster: "Street People and the Contested Realms of Public Space", *Criminal Justice Review* 31: 400–402.

Franzén, Mats (2006) Recension av Deborah Reed-Danahay: *Locating Bourdie*, *Housing, Theory & Society* 23: 249–251.

Galleguillos, Ximena & Irene Molina (2006) "'Esperanza Andina' – segregación y posibilidades de rescate de una heterogeneidad social urbana. El rol de las mujeres" ('Esperanza Andina' – segregation and the rescuing of urban, social heterogeneity), i Molina, Irene (red.), *Rompiendo*

barreras – género y espacio en el campo y la ciudad (Breaking boundaries – gender and space in the countryside and in the city). Santiago de Chile: Editorial El Tercer Actor.

Halvarsson, S., T. Englén, S. Lundström & B. Turner (2006) "Malmös bostäder är avgörande", *Sydsvenska Dagbladet*, 29 november.

Hartig, Terry (2006) "Functional bases for meanings of dwellings: Home, alone?" [invited comment] *Housing, Theory, and Society* 23: 216–218.

Hartig, Terry (2006) "Where best to take a booster break?" [letter] *American Journal of Preventive Medicine* 31: 350.

Hartig, Terry & Clare Cooper Marcus (2006) "Healing gardens – Places for nature in healthcare", [invited essay] *Lancet* 368: S36–S37, Supplement 1.

Hartig, Terry & Urban Fransson (2006) "Housing tenure and early retirement for health reasons in Sweden", *Scandinavian Journal of Public Health*, 34: 472–479.

Hartig, Terry & Henk Staats (2006) "The need for psychological restoration as a determinant of environmental preferences", *Journal of Environmental Psychology* 26: 215–226.

Hertting, Nils (2006) *Hyresgäster i nätverk. Makt och demokrati i stadsdelsförnyelse*. Forskningsrapport 2006:1. Gävle: Institutet för bostads- och urbanforskning vid Uppsala universitet.

Hertting, Nils (2006) "Mechanisms of governance network formation – a contextual rational choice perspective", s. 43–60 i Jacob Torfing & Eva Sørensen (red.), *Theories of Democratic Network Governance*. Basingstoke/New York: Palgrave Macmillan.

Lauster, Nathanael T. & Urban Fransson (2006) "Of Marriages and Mortgages: The Second Demographic Transition and the Relationship between Marriage and Homeownership in Sweden", *Housing Studies* 21: 909–927.

Molina, Irene (red.) (2006) *Rompiendo barreras – género y espacio en el campo y la ciudad* (Breaking boundaries – gender and space in the countryside and in the city). Santiago de Chile: Editorial El Tercer Actor.

Molina, Irene (2006) "Estudios de espacio y género – desde la cuenta de cuerpos hasta las intersecciones del poder" (Gender studies – from counting bodies to the intersections of power) i Molina, Irene (red.),

---

Rompiendo barreras – género y espacio en el campo y la ciudad (Breaking boundaries – gender and space in the countryside and in the city). Santiago de Chile: Editorial El Tercer Actor.

Turner, Bengt (2006) "New Times, New Politics", *Chronicle for Genworth Financial, Nordic bulletin* – 3rd, Quarter, s. 8–9.

Turner, Bengt (2006) "European House Price Volatility – a lesson for China, *Peking University Business Review*, November (in Chinese).

Turner, Bengt & Zan Yang (2006) "Security of Home Ownership – Using Equity or Benefiting From Low Debt?", *European Journal of Housing Policy* 6: 279–296.

Turner, Bengt & Zan Yang (2006), "The social dimension of home ownership: who is getting in and who is staying out?" i Horsewood, Nick och Peter Neuteboom (red.), *The Social Limits to Growth - Security and Insecurity Aspects of Home Ownership*. Delft University Press.

Turner, Bengt & Zan Yang (2006), "Early retirement and homeownership" i Horsewood, Nick and Peter Neuteboom (red.), *The Social Limits to Growth - Security and Insecurity Aspects of Home Ownership*. Delft University Press.

Vedung, Evert (2006) "Textkritiska problemlösningar i 'Unionsupplösningens riksdagar'", *Personhistorisk tidskrift* 102: 135–148.

Konferensbidrag

Andersson, Roger (2006) "Clustered, Trapped and Excluded? Exploring immigrants' social and geographical trajectories in Sweden 1990-2004". Paper presented at the *11th International Metropolis Conference* in Lisbon, October 2-6.

Andersson, Roger & Sako Musterd (2006) "What Scale Matters? Exploring the relationships between individuals' social position, neighbourhood context and the scale of neighbourhood". Uppsats till *Nordiskt seminarium om bostads- och urbanforskning*, Gävle 6–8 september.

Bengtsson, Bo (2006) "Ethnic organisation, integration, and political opportunity structures – some theoretical considerations". Uppsats till *Nordiskt seminarium om bostads- och urbanforskning*, Gävle 6–8 september.

Chen, Jie, Qianjin Hao & Bengt Turner (2006) "Economic Growth, Housing Finance, and Housing

Afforability in China". Paper presented at *SSE-LSE-CCER Annual Conference*, Stockholm 16–19 November.

Hertting, Nils (2006) "Ethnic organization, network governance, and the prospects for political integration". Paper presented at *Conference on network governance in Europe*, Roskilde, 2–3 November.

Hertting, Nils & Marianne Danielsson (2006) "Politisk integration genom 'hybriddemokratiska' institutioner: ett utvärderingsprojekt". Uppsats till *Nordiskt seminarium i bostads- och urbanforskning*, Gävle, 6–8 september och *Statsvetenskapliga förbundet*, Karlstad, 12–15 oktober.

Magnusson, Lena (2006) "Residential mobility on a dynamic housing market". Paper presented at *ENHR Conference Housing in an Expanding Europe*, Ljubljana, 2–5 July.

Magnusson, Lena & Bengt Turner (2006) "Residualisation in Public Housing Companies in Sweden – Social by Default". Uppsats till *Nordiskt seminarium om bostads- och urbanforskning*, Gävle 6–8 september.

Monaco, Sara (2006) "Continuity and change among residents' associations in Cape Town". Uppsats till *Nordiskt seminarium om bostads- och urbanforskning*, Gävle 6–8 september.

Strömblad, Per & Bo Bengtsson (2006) "Empowering Members of Ethnic Organisations. Tracing the political integration potential of immigrant associations in Stockholm". Paper presented at European Sociological Association (ESA) Conference *Changing Cultures: European Perspectives*, Gent 15–17 november.

Turner, Bengt (2006) "Housing Policies for Seniors in Sweden". Paper presented at *Policy Forum on Low Fertility in the Ageing Era*, 13–14 September, Seoul, Korea.

Otryckt

Magnusson, Lena och Bengt Turner (2006) *På spaning efter "hotspots" i norra Sverige – en förstudie*. Avrapportering av uppdrag till Länsstyrelsen i Västernorrland. Gävle: Institutet för bostads- och urbanforskning vid Uppsala universitet.

Makt och demokrati i stadsdelsförnyelse

Samverkan är på allas läppar. Bara myndigheter och organisationer samarbetar mer så kommer en rad samhällsproblem att lösas. Så lyder en återkommande tankegång. Men vad händer egentligen med demokratin i sådana styrningsformer?

I en nyutkommen forskningsrapport från IBF behandlas lokala hyresgästföreningarnas roll och position i samverkansprocesser utifrån en idé om att föreningarna samtidigt agerar på tre olika relaterade arenor: förnyelsearenan, förhandlingsarenan och föreningsarenan. Enligt denna struktur analyseras möjligheterna för lokala hyresgästföreningar att medverka i bred samverkan kring stadsdelsförnyelse. Ett flertal svårigheter och dilemman identifieras förvisso, men en viktig slutsats är att de lokala hyresgästföreningarna har en potential som inflytelserik samverkanspart kring stadsdelsförnyelse. Deras boendeförankring och områdeskunnande är här kritiska resurser.

Den empiriska analysen baseras i huvudsak på en fallstudie av lokal samverkan över en tjugoårsperiod i stadsdelen Hökarängen i södra Stockholm. Men iakttagelser hämtas också från andra fall. Ett inledande kapitel handlar om statens syn på den lokala hyresgästföreningens roll i stadsdelsförnyelse. I rapportens sista kapitel formuleras ett antal råd och saker att tänka på för lokala hyresgästföreningar och deras medlemmar i samband med samverkan kring stadsdelsförnyelse.

Boken är skriven av Nils Hertting, fil. dr i statsvetenskap och forskare vid Institutet för bostads- och urbanforskning vid Uppsala universitet och ingår i IBF:s serie för forskningsrapporter som nummer 2006:1.

För beställning av rapporten *Hyresgäster i nätverk. Makt och demokrati i stadsdelsförnyelse*, kontakta Carita Ytterberg, e-post carita.ytterberg@ibf.uu.se eller tel. 026/420 65 03.

